

LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J.Tumo-Vaižganto g. 2, LT-01511 Vilnius, tel.: (8 5) 236 2444, (8 5) 236 2400,
faks. (8 5) 231 3090, el. p. urm@urm.lt, <http://www.urm.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188613242

Lietuvos Respublikos Vyriausybės
kanceliarijai

2019-11-11 Nr. (23.1.1)3-5201

**DĖL 2019 M. LAPKRIČIO 21 D. ES UŽSIENIO REIKALŲ TARYBOS (PREKYBOS
KLAUSIMAI) ANOTUOTOS DARBOTVARKĖS**

Atsižvelgdami į tai, kad į 2019 m. lapkričio 13 d. Vyriausybės pasitarimo darbotvarkę yra įtrauktas Lietuvos Respublikos pozicijų pristatymas klausimais, svarstomais 2019 m. lapkričio 21 d. Europos Sąjungos Užsienio reikalų tarybos (prekybos klausimai) posėdyje, siunčiame Lietuvos Respublikos pozicijas Užsienio reikalų tarybos (prekybos klausimai) darbotvarkės klausimais.

PRIDEDAMA:

1. Lietuvos Respublikos pozicijos Užsienio reikalų tarybos (prekybos klausimai) darbotvarkės klausimais, 3 lapai.
2. Vyriausybės rezoliucijos projektas, 1 lapas.

Viceministras

Albinas Zananavičius

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

REZOLIUCIJA DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS POZICIJŲ DĖL KLAUSIMŲ, SVARSTOMŲ 2019 M. LAPKRIČIO 21 D. EUROPOS SĄJUNGOS UŽSIENIO REIKALŲ TARYBOS POSĖDYJE

Nr.
Vilnius

Pritarti Užsienio reikalų ministerijos teikiamoms Lietuvos Respublikos pozicijoms dėl klausimų, svarstomų 2019 m. lapkričio 21 d. Europos Sąjungos Užsienio reikalų tarybos (prekybos klausimai) posėdyje.

Ministras Pirmininkas

Albinas Zananavičius
Viceministras

2018-11-11

INFORMACIJA ES UŽSIENIO REIKALŲ TARYBAI (PREKYBOS KLAUSIMAI)

Dėl Lietuvos pozicijų dėl klausimų, svarstomų Užsienio reikalų tarybos (prekybos klausimais) susitikime, vyksiančiame lapkričio 21 d.

2019 m. lapkričio 21 d. Briuselyje vyks ES Užsienio reikalų tarybos susitikimas. Planuojami prekybos ministrų diskusijų („A“) klausimai:

Ne teisėkūros veikla

1. Pasaulio prekybos organizacijos reforma ir pasiruošimas 12-ai Pasaulio prekybos organizacijos ministrų konferencijai;
2. ES ir JAV prekybiniai santykiai;
3. Prekybos susitarimų įgyvendinimas, įskaitant 3-ią kasmetinę LPS įgyvendinimo ataskaitą;

Kiti klausimai:

- 2019 m. Eurobarometro apklausos dėl tarptautinės prekybos rezultatai;

Pietūs:

- ES prekybiniai santykiai su Kinija;
- Vykstančios prekybos derybos.

1. Pasaulio prekybos organizacijos reforma ir pasiruošimas 12-ai Pasaulio prekybos organizacijos ministrų konferencijai

ES prekybos ministrai aptars vykstančias diskusijas dėl PPO reformos, derybas bei pasirengimą 12-tajai PPO ministrų konferencijai, kuri vyks 2020 m. birželio 8-11 d. Nursultane, Kazachstane. Diskusijose dėl PPO veiklos reformos siekiama, kad būtų sprendžiamos pasaulinių prekybos įtampų priežastys, visų pirma, užtikrinant lygias ir sąžiningas globalias sąlygas konkurencijai. Pagrindinės kliūtys sąžiningai konkurencijai išlieka subsidijos pramonei ir valstybės kišimasis į ekonomiką ir įmonių sprendimus. Prie prekybinių įtampų prisideda ir tai, kad esminėmis pasaulinės prekybos žaidėjomis tapusios besivystančios šalys vengia priimti įsipareigojimus motyvuodamos besivystančios šalies statusu.

Rengiantis Ministrų konferencijai pagreitį įgauna keliašalės derybos dėl elektroninės prekybos, investicijų palengvinimo ir paslaugų vidaus reguliavimo. Tikėtina, kad šie klausimai bus įtraukti į ministrų konferencijos darbotvarkę. Tęsimos derybos dėl žuvininkystės subsidijų; nors nepavyks pasiekti numatyto termino derybų užbaigimui iki 2019 m. pabaigos, tačiau būtina suaktyvinti politinį spaudimą, reikalingą kompromisui pasiekti iki 12-osios ministrų konferencijos. Taip pat ministrai aptars ES taktiką dėl PPO Apeliacinės tarybos krizės, ypač atėję antrosios pakopos PPO ginčų sprendimų organo veiklos paralyžiui.

Lietuvos pozicija: būtina ryžtinga ES pozicija, sprendžiant struktūrinės pasaulinės prekybos sistemos problemas. Esminiai ES prioritetai šiame procese turi išlikti lygių konkurencinių sąlygų sudarymas (pirmiausia siekiant susitarimo dėl pramoninių subsidijų); išimčių taikymo besivystančioms šalims principų peržiūra; sprendimas dėl PPO ginčų sprendimų sistemos funkcionavimo. Šių tikslų reikia siekti aktyviau bendradarbiaujant su bendramintėmis partnerėmis PPO, atsižvelgiant į bendras vertybes ir ilgalaikius interesus. Tikimės, kad ministrų konferencijoje bus baigtos derybos dėl Žuvininkystės subsidijų, priimti sprendimai dėl pramoninių subsidijų ir elektroninės prekybos.

2. ES – JAV prekybiniai santykiai

Prekybos ministrai aptars ES ir JAV prekybos santykius, įskaitant JAV įvestus muitus kai kurioms ES prekėms dėl pralaimėtos *Airbus* bylos Pasaulio prekybos organizacijoje, galimą muitų ES automobiliams įvedimą ir pasirengimą deryboms dėl atitikties vertinimo susitarimo.

Šiuo metu daug dėmesio susilaukia spalio 18 d. JAV įvesti muitai 7,5 mlrd. JAV dolerių vertės ES eksportui. Nors absoliučiai didžioji dalis naujų muitų yra taikoma didžiųjų *Airbus* subsidijuojančių ES šalių prekėms, tačiau buvo paveiktas ir Lietuvos eksportas į JAV: papildomi 25 proc. muto tarifai pritaikyti 1,8 mln. eurų vertės (arba 0,12 proc.) Lietuvos eksporto į JAV (kai kuriems sūriams, sviesto ir kiaulienos produktams). JAV taip pat yra pralaimėjusi analogišką bylą prieš ES dėl *Boeing* subsidijų, sprendimo dėl žalos ES dydžio laukiama 2020 metų pradžioje. Kitas svarbus klausimas – galimi JAV papildomi 25 proc. muitai automobiliams ir jų dalims iš ES, kuriuos JAV galėtų įsivesti nuo lapkričio 13 d.

Siekiant išlaikyti konstruktyvų ES ir JAV bendradarbiavimą, tęsiamas darbas dėl reguliavimo klausimų. Remiantis 2019 m. balandžio mėn. patvirtintu mandatu, Europos Komisija parengė Atitikties vertinimo susitarimo projektą, pagal kurį lapkričio viduryje ketinama pradėti derybas su JAV. Toks susitarimas padėtų ES elektronikos ir mašinų įmonėms lengviau įrodyti jų gaminių atitiktį JAV taikomiems reikalavimams ir tokiu būdu sumažintų prekybos kaštus ir biurokratinę naštą.

Lietuvos pozicija: turime strateginį ir ekonominį interesą išlaikyti konstruktyvų bendradarbiavimą su JAV, todėl remiame nuolatinį dialogą, bendradarbiavimą reguliavimo klausimais ir pasirengimą deryboms. Būtina ieškoti sprendimų tiek *Airbus* ir *Boeing* bylose, tiek dėl galimų papildomų muitų automobiliams, siekiant išvengti prekybinės įtampos didinimo.

3. Prekybos susitarimų įgyvendinimas, įskaitant 3-ią kasmetinę LPS įgyvendinimo ataskaitą

Europos Komisija pristatys parengtos ataskaitos apie ES laisvosios prekybos susitarimų įgyvendinimą 2018 m. rezultatus. Įvertinus ES sudarytus 35 susitarimus su 62 prekybiniais partneriais, daroma išvada, kad nepaisant sudėtingos tarptautinės prekybos aplinkos, ES prekybos su trečiosiomis šalimis apimtys nors ir lėčiau, bet augo 2 proc. Pozityvūs rezultatai fiksuojami ES žemės ūkio produktų eksporte į Ukrainą, Gruziją ir Moldovą pagal Gilius ir išsamius laisvosios prekybos susitarimus (11 proc. augimas), eksporto augime į Kanadą pagal Išsamų ekonominį ir prekybos susitarimą (15 proc. augimas). Preferencijomis pagal ES sudarytus laisvosios prekybos susitarimus daugiausia naudojosi eksportuotojai į Turkiją ir P. Korėją. Ataskaita taip pat apžvelgia progresą sprendžiant netarifines kliūtis, nuostatų dėl aplinkosaugos ir darbo standartų įgyvendinimą.

Lietuvos pozicija: siekiant didinti ES eksportuotojų pasinaudojimą lengvatomis pagal laisvosios prekybos susitarimus, būtume suinteresuoti papildoma informacija apie individualių ES valstybių narių naudojimąsi lengvatomis. Tokia informacija padėtų VN identifikuoti kliūtis, kodėl eksportuotojai nepakankamai naudojasi lengvatomis ir prisidėtų prie efektyvesnio laisvosios prekybos susitarimų praktinio taikymo.

Kiti klausimai:

- 2019 m. Eurobarometro apklausos dėl tarptautinės prekybos rezultatai

Pietų metu Europos Komisija pristatys Eurobarometro apklausos dėl europiečių požiūrio į ES prekybos politiką rezultatus. Pagal birželio mėnesio apklausos duomenis, lietuvių palaikymas ES bendrajai prekybos politikai siekia 85 proc. – tai yra antra vieta pagal palaikymą visoje ES (po Vokietijos) ir viršija ES vidurkį (71 proc.).

Pietūs:

- Prekybiniai santykiai su Kinija

Pietų metu prekybos ministrai aptars ES prekybinius santykius su Kinija, kurie remiasi 2019 m. balandžio 9 d. vykusiu ES-Kinijos vadovų susitikime patvirtintu bendru pareiškimu, tačiau progresas dėl pareiškime sutartų tikslų išlieka ribotas. Kol kas vienintelis įgyvendintas tikslas – derybų dėl Geografinių nuorodų apsaugos susitarimo užbaigimas. Tuo tarpu derybos dėl ES – Kinijos investicijų susitarimo (tikslas baigti 2020 m.) vyksta sudėtingai, nes Kinija nenori atverti savo rinkos ES investuotojams ir įsipareigoti dėl aukšto lygio investicijų apsaugos. Nepakankami Kinijos pasiūlymai ir dėl viešųjų pirkimų rinkos atvėrimo, kuriuos Kinija teikia

prisijungimo prie PPO Viešųjų pirkimų susitarimo kontekste. ES ir Kinijos tarpusavio prekybą stipriai veikia Kinijos rinkos iškraipymai (perprodukciją skatinančios valstybės subsidijos vietos gamintojams, perteklinis verslo sąlygų reguliavimas ir kt.), vienodų konkurencijos sąlygų stoka bei netarifiniai barjerai, su kuriais susiduria ES eksportuotojai, tačiau apčiuopiamo progreso sprendžiant šiuos klausimus nėra nei dvišaliame, nei daugiašaliame formate.

Lietuvos pozicija: Lietuvos ekonominiai santykiai su Kinija yra pragmatiški ir paremti abipuse ekonomine nauda, verslo suinteresuotumu ir dideliu plėtros potencialu, tačiau Kinijos prekybiniai barjerai ir prekybą iškraipančios praktikos kelia daug iššūkių Lietuvos įmonėms. Ilgalaikių sisteminių sprendimų dėl prekybos iškraipymų būtina ieškoti PPO rėmuose, visų pirma, per susitarimą dėl pramoninių subsidijų. Kita vertus, lygių konkurencinių sąlygų užtikrinimui svarbu išnaudoti ir jau turimus ES instrumentus: antidempingo ir antisubsidines priemones, tiesioginių užsienio investicijų į ES strateginius sektorius tikrinimą. Augant Kinijos įtakai tiek ES viduje, tiek visame pasaulyje, būtina išlaikyti vieningą ES poziciją ir koordinuotus veiksmus Kinijos atžvilgiu.

- Vykstančios prekybos derybos

Pietų metu Europos Komisija pristatys dabartinę padėtį derybose dėl laisvosios prekybos susitarimų. Tikėtina, jog didžiausias dėmesys bus skirtas URT dieną (lapkričio 21 d.) įsigaliosiančiam susitarimui su Singapūru. ES prekybos susitarimas su Vietnamu turėtų įsigalioti 2020 m., tęsiamos derybos su Australija ir Naująja Zelandija, Indonezija, Čile ir kitomis partnerėmis.

Lietuvos pozicija: remiame ambicingą ES prekybos susitarimų derybų darbotvarkę. Siekiame, kad derybų eigoje būtų subalansuotai atspindėti svarbiausi Lietuvos puolamieji ir ginamieji interesai.

Ginas Zananavičius
Vice ministras
2019-11-11